

неплатоспроможних банків, особливо системних банків. Ми вважаємо, що втрата системного банку наносить збиток економіці значно більший, ніж вкладення коштів у відновлення його діяльності.

Окремого розгляду потребують питання продажу активів банків, у яких діє тимчасова адміністрація і відповідальності власників банків та керівництва банків за доведення банку до фактичного банкрутства. Активи збанкрутілих банків продаються не прозоро, зазвичай за значно заниженою вартістю. Щодо відповідальності власників банків, то окрім заяв представників Фонду щодо відкриття кримінальних справ на керівників банків – суспільство не чує нічого. Жодних реальних наслідків роботи ФГВФО щодо притягнення до відповідальності винних осіб, жодних кроків щодо арешту їх майна, на жаль, немає. А ця робота повинна бути пріоритетом діяльності Фонду з метою упередження неправомірних дій інших власників банків.

На наш погляд, ефективною роботою ФГВФО можна буде назвати тоді, коли під час здійснення тимчасової адміністрації жоден банк не буде ліквідованим, а знайде свого інвестора.

Олександр АВРАМЧУК

*студент факультету банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет*

Науковий керівник:
викладач Рудан В.Я.

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ КРИЗИ ТА ВЗАЄМОДІЯ БАНКІВ З ЕКОНОМІКОЮ

Розвиток економіки країни великою мірою залежить від стану банківської системи загалом, адже банки контролюють усі грошові потоки між економічними агентами здійснюючи їх розрахунково-касове обслуговування, надають кредити та залучають депозити, тим самим перерозподіляючи кошти в економіці. Відтак, будь-які політичні, військові чи економічні негаразди мають негативний вплив на функціонування банківської системи, що в свою чергу призводить до поглиблення суспільно-економічної кризи. За таких умов, у світовій практиці велику увагу приділяють фінансовій стабільності банків та для попередження банківських криз зарубіжні країни розробляють і впроваджують антикризові плани дій для локалізації та зменшення панічних настроїв економічних агентів..

Україна, на даний час, має скрутне фінансове становище, великий рівень інфляції, що супроводжується девальвацією гривні у великих розмірах відносно за короткий час. Всі ці фактори негативно впливають на фінансове становище банківської системи, адже вона сильно пов'язана з економікою держави.

Суттєвим негативним фактором впливу на функціонування банківської системи України є девальвація гривні, що призвела як до відпливу депозитів, так і до зростання недовіри з боку населення до банків, та банків один до одного. За таких умов, банки не можуть впоратись з великим напливом клієнтів та забезпечити безперебійне проведення платежів. Наявних резервних коштів у банках не вистачає, тому НБУ здійснює політику рефінансування, однак через низку прорахунків та непрозору політику регулятора, ефективність такої політики є досить низькою.

Ще однією проблемою ефективного функціонування банківських установ є спекулянти на фінансовому ринку, так звані «обмінні пункти валюти», які Національний банк не контролює в належній мірі. Даний прояв спекуляцій поза банком негативно впливає на фінансову стабільність, адже розрахунки мають «тіньовий» характер і банки не мають прибутку від купівлі-продажу валюти. Протягом останніх років даний вид бізнесу є досить поширеним та прибутковим. Зростанню тіньового валютного ринку сприяло низка несприятливих подій в Україні, при яких велика кількість населення почала масово купувати валюту, коли в банках її кількість була обмежена (обмеження на купівлю-продаж), а в обмінниках її можна було купити в будь-якому обсязі. Це сприяло штучному підвищенню курсу валют, що негативно вплинуло на фінансовий стан банківської системи.

Протягом останнього періоду Національний банк України проводив низку заходів щодо усунення даних проблем, але ті виявились малоефективними. Було видано низку наказів, які не мали серйозного впливу на становище національної валюти. Найбільше це проявляється у діях керівництва НБУ, яке замість викликання довіри до банківських установ за складних економічного становища, сіяло ще більшу паніку. Керівництво Національного банку відмовилось від традиційних методів валютної політики (фіксованого валютного курсу, звичних для НБУ інтервенцій), не провівши правильних дій для активізації інших механізмів монетарної політики.

Багато зарубіжних країн проводили перехід до плаваючого валютного курсу у без кризовий період використовуючи продуману стратегічну систему дій. Судячи зі спонтанних реакцій і деяких руйнівних дій НБУ (може, через нерозуміння), у нього не було такої стратегії дій.

Ще однією неправильною дією при складному економічному становищі є підвищення облікової ставки з 19,5% до 30%. Насамперед, це призведе до зменшення обсягів кредитування реального сектору, які і так є мінімальними. Так, протягом певного періоду висока облікова ставка відобразиться на кредитній політиці банків – кредити зростуть в ціні і будуть не вигідними для підприємств, що виробляють продукцію

Покращення фінансового становища банківських установ в Україні має бути пріоритетною ціллю нинішньої влади, адже банківська система є «кровоносною системою» економіки, яка потребує значних фінансових вливань для досягнення стабільності і розвитку. Для цього потрібно:

- внести низку змін до законодавства в частині валютного регулювання та кредитування;
- вжити ряд заходів для стабілізації національної валюти, в першу чергу адміністративно обмежити можливості розвитку тіньового валютного ринку;
- повернення довіри населення до банків та повернення коштів до них.

Найдоцільніше буде використати світовий досвід у реформуванні законодавчої бази банківської системи та недопущені падіння вартості національної валюти. Адже, як показує досвід, європейські держави проводять більш раціональну та ефективнішу фінансову політику.

Як казав Джон Рокфеллер: «Гроші люблять тишу», тому необхідно направити всі зусилля влади для стабілізації соціально-економічного становища країни.